

«آیین‌نامه آموزشی دوره کارشناسی‌ارشد ناپیوسته»

مقدمه

با استناد به قانون اهداف، وظایف و تشکیلات وزارت علوم، تحقیقات و فناوری مصوب ۱۳۸۳/۵/۱۸ مجلس شورای اسلامی و در اجرای مفاد ماده ۲ سیاست‌ها و ضوابط اجرایی حاکم بر آمایش آموزش عالی در کشور، موسوم به طرح آمایش، مصوب ۱۳۹۴/۱۲/۱۸ شورای عالی انقلاب فرهنگی و همچنین بر اساس آیین‌نامه دوره‌های تحصیلی دانشگاه‌ها، ابلاغی از طرف وزارت علوم، تحقیقات و فناوری به شماره ۲/۴۳۰۶۹ مورخ ۱۳۹۷/۳/۱، آیین‌نامه آموزشی دوره کارشناسی‌ارشد ناپیوسته به شرح زیر تدوین و به اجرا گذاشته می‌شود.

بخش اول: اهداف و تعاریف

ماده (۱) هدف

هدف از تدوین این آیین‌نامه، انتظام بخشیدن به امور تحصیلی دانشجویان، ایجاد و حفظ وحدت رویه در فعالیت‌های آموزشی و پژوهشی واحدهای دانشگاه و اجرای هماهنگ برنامه‌های آموزشی به‌منظور تربیت نیروی انسانی متخصص، متعهد و آشنا به آخرین دستاوردهای علمی است.

ماده (۲) اختصارات و تعاریف

۱. وزارت: وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

۲. دانشگاه: دانشگاه تهران

۳. **آموزش رایگان:** آموزش دانشجو در طول سنوات مجاز دوره تحصیلی، بدون پرداخت شهریه در دانشگاه است. در صورتی که دانشجوی مشمول آموزش رایگان ملزم به پرداخت شهریه شود، تعرفه آن مطابق دانشجویان شهریه پرداز نوبت دوم دانشگاه می‌باشد.
۴. **شورا:** منظور شورای آموزشی دانشگاه است که برای سیاستگذاری، برنامه‌ریزی کلان و ایجاد هماهنگی در امور آموزشی دانشگاه در حوزه معاونت آموزشی تشکیل می‌شود.
۵. **دانشجو:** فردی است که در یکی از رشته‌های دوره کارشناسی‌ارشد برابر ضوابط معین پذیرفته شده و پس از ثبت‌نام مشغول به تحصیل است.
۶. **دانش‌آموخته:** فردی است که یکی از رشته‌های مصوب دوره کارشناسی‌ارشد را با موفقیت به پایان رسانده و برابر ضوابط معین، گواهی یا مدرک تحصیلی آن دوره را دریافت کند.
۷. **حضور:** شیوه‌ای از پذیرش که دانشجو به‌صورت تمام‌وقت در فعالیت‌های تحصیلی دانشگاه شرکت می‌کند.
۸. **غیرحضور:** شیوه‌ای از پذیرش که دانشجو بدون حضور در دانشگاه در فعالیت‌های تحصیلی دانشگاه شرکت می‌کند.
۹. **نیمسال تحصیلی:** بازه زمانی تعیین‌شده که شامل ۱۶ هفته آموزش و ۲ هفته امتحانات پایانی است.
۱۰. **برنامه درسی:** مجموعه به هم پیوسته‌ای از دروس هر رشته تحصیلی که هدف مشخصی را دنبال می‌کند و مصوب شورای عالی برنامه‌ریزی وزارت/شورای برنامه‌ریزی آموزشی دانشگاه است.

۱۱. **واحد درسی:** ارزش مقداری درسی که مفاد آن برای هر واحد نظری ۱۶ ساعت، عملی یا آزمایشگاهی ۳۲ ساعت، کارگاهی یا عملیات میدانی (بازدید علمی) ۴۸ ساعت، کارورزی یا کار در عرصه ۶۴ ساعت و کارآموزی ۱۲۰ ساعت، در یک نیمسال تحصیلی که بر اساس برنامه درسی مصوب اجرا شود.

۱۲. **درس جبرانی:** درسی که با تأیید گروه آموزشی، گذراندن آن برای رفع کمبود دانش یا مهارت دانشجو، در آغاز دوره تحصیلی، ضروری تشخیص داده شود.

۱۳. **مشروطی:** وضعیت تحصیلی که دانشجو در یک نیمسال، معدل کمتر از حدنصاب تعیین شده را کسب کند.

۱۴. **مرخصی تحصیلی:** مدت زمان مشخصی که دانشجو، برابر ضوابط معین، موقتاً به تحصیل اشتغال ندارد.

۱۵. **انصراف تحصیلی:** فرایندی که دانشجو خود خواسته از ادامه تحصیل خودداری کند.

۱۶. **رشته تحصیلی:** شاخه‌ای از دانش که به لحاظ موضوع قلمروی مشخص و متمایز از دیگر شاخه‌های علمی دارد و منجر به احراز دانش تخصصی، مهارت یا کارآمدی معینی می‌شود.

۱۷. **کارشناسی ارشد:** دوره تحصیلی که پس از دوره کارشناسی آغاز می‌شود و شامل ۲۸ تا ۳۲ واحد درسی است.

۱۸. **گروه آموزشی:** بنیادی‌ترین واحد سازمانی دانشگاه، متشکل از شماری عضو هیأت علمی با تخصص مشترک در یک رشته علمی

۱۶ □ آیین‌نامه‌ها و شیوه‌نامه‌های جامع آموزشی دوره‌های تحصیلی دانشگاه تهران

خاص یا چند رشته متجانس که به‌منظور ایجاد و اجرای آن رشته تحصیلی در دانشگاه تشکیل می‌شود.

۱۹. **شیوه تحصیل آموزشی - پژوهشی:** شیوه‌ای که دانشجو علاوه بر گذراندن واحدهای درسی، باید پایان‌نامه نیز بگذراند.

۲۰. **شیوه تحصیل آموزشی:** شیوه‌ای که دانشجو پس از گذراندن واحدهای درسی و بدون گذراندن پایان‌نامه دانش‌آموخته می‌شود.

۲۱. **پایان‌نامه:** مستند علمی است در فرایند تحصیل دانشجو از طریق تحقیق در یک حوزه معین از رشته یا گرایش تحصیلی و با راهنمایی استاد/استادان راهنما بر اساس استانداردهای پژوهشی تدوین می‌شود.

۲۲. **استاد راهنما:** یکی از اعضای هیأت علمی دانشگاه که بر اساس «مقررات مربوط» مسئولیت راهنمایی دانشجو را در انجام پایان‌نامه بر عهده دارد.

۲۳. **استاد مشاور:** از اعضای هیأت علمی یا متخصصان و پژوهشگران داخل و یا خارج از دانشگاه که مسئولیت مشاوره دانشجو را در انجام پایان‌نامه بر عهده دارد.

۲۴. **هیأت داوران:** اعضای هیأت علمی یا افراد متخصص دارای صلاحیت دانشگاهی که برای ارزیابی کمی و کیفی پایان‌نامه دانشجو مطابق «دستورالعمل مصوب دانشگاه»، برگزیده می‌شوند.

۲۵. **دانشکده/مؤسسه/مرکز:** مجموعه‌ای متشکل از چندین گروه آموزشی است.

۲۶. پردیس: مجموعه‌ای متشکل از چندین دانشکده و یا گروه آموزشی است.

ماده ۳) شرایط ورود به دوره کارشناسی ارشد:

- داشتن صلاحیت علمی و عمومی ورود به دوره برابر ضوابط
- دارا بودن مدرک رسمی پایان دوره کارشناسی پیوسته و ناپیوسته
مورد تأیید وزارت

- قبولی در آزمون ورودی و یا کسب پذیرش از دانشگاه طبق مقررات
تبصره: پذیرش دانشجویان مشمول مقررات استعدادهای درخشان
طبق مصوبات شورای هدایت استعداد درخشان وزارت و شیوه‌نامه
دانشگاه انجام می‌پذیرد.

بخش دوم: ضوابط و مقررات آموزشی

ماده ۴) آموزش در دانشگاه، به صورت نظام واحدی و به زبان فارسی
است.

تبصره: دانشگاه می‌تواند برنامه درسی مصوب را با رعایت ضوابط
و مقررات به زبان غیرفارسی ارائه کند.

ماده ۵) دانشگاه، برنامه‌های آموزشی و درسی را اجرا می‌کند که
مصوب وزارت باشد یا براساس آیین‌نامه واگذاری اختیارات، به تصویب
شورای برنامه‌ریزی دانشگاه رسیده باشد.

ماده ۶) مدت مجاز تحصیل در دوره کارشناسی ارشد، دو سال (چهار
نیمسال) است.

تبصره: در صورتی که دانشجوی مشمول آموزش رایگان در مدت مقرر دانش‌آموخته نشود، دانشگاه اختیار دارد مدت تحصیل وی را حداکثر تا دو نیمسال افزایش دهد. تحصیل در نیمسال پنجم رایگان و پس از آن با پرداخت شهریه طبق تعرفه مصوب هیأت امنای دانشگاه خواهد بود.

ماده ۷) تعداد واحدهای درسی در دوره کارشناسی ارشد، حداقل ۲۸ و حداکثر ۳۲ است که از این تعداد، ۴ تا ۶ واحد مربوط به پایان‌نامه می‌باشد.

تبصره: معادل‌سازی و پذیرش واحدهای درسی گذرانده شده دانشجوی، طبق «شیوه‌نامه مصوب دانشگاه» امکان‌پذیر است.

ماده ۸) دانشجو موظف است در هر نیمسال تحصیلی حداقل ۸ و حداکثر ۱۴ واحد درسی را انتخاب کند.

تبصره ۱: اگر دانشگاه با حذف مجاز درسی موافقت کند به‌گونه‌ای تعداد واحدهای انتخابی در یک نیمسال کمتر از ۸ شود، آن نیمسال در سنوات تحصیلی دانشجو محاسبه می‌شود و چنانچه دانشجو مشروط شود یک نیمسال مشروطی برای وی لحاظ خواهد شد.

تبصره ۲: در شرایط خاص حذف تمام دروس یک نیمسال تحصیلی با درخواست دانشجو و تأیید شورای آموزشی دانشکده/پردیس پیش از آغاز آزمون پایانی نیمسال و با احتساب در سنوات تحصیلی، امکان‌پذیر است.

ماده ۹) چگونگی و ترتیب ارائه دروس هر رشته یا گرایش تحصیلی با رعایت پیش‌نیاز هر درس، طبق برنامه مصوب، بر عهده دانشکده/گروه آموزشی است.

ماده ۱۰) تعداد واحدهای جبرانی به تشخیص دانشکده/گروه آموزشی، حداکثر ۱۲ واحد از میان دروس دوره کارشناسی است.

تبصره ۱: برای گذراندن دروس جبرانی کسب نمره حداقل ۱۲ الزامی است، اما نمره مذکور در میانگین نیمسال و میانگین کل دانشجو محاسبه نمی‌شود. هزینه دروس جبرانی در صورت تشکیل کلاس جداگانه، طبق تعرفه مصوب هیأت امنای دانشگاه از دانشجو دریافت می‌شود.

ماده ۱۱) تحصیل هم‌زمان در دو رشته/مقطع ممنوع است.

ماده ۱۲) برنامه‌ریزی و تصمیم‌گیری درباره چگونگی زمان حذف و اضافه، حذف اضطراری، اعلام و ثبت نمره، تاریخ تجدیدنظر و غیره مطابق تقویم آموزشی دانشگاه خواهد بود.

ماده ۱۳) برگزاری آزمون کتبی برای دروس نظری الزامی است. نمره ارزشیابی هر درس به‌صورت عددی از صفر تا ۲۰ محاسبه می‌شود. حداقل نمره قبولی در هر درس ۱۲ و میانگین کل قابل قبول در هر نیمسال ۱۴ است.

ماده ۱۴) حضور دانشجو در تمام جلسات درس و در جلسه آزمون پایانی الزامی است.

تبصره ۱: اگر دانشجو در نیمسال تحصیلی، در یک درس بیش از ۳ جلسه از ۱۶ جلسه غیبت کند یا در جلسه آزمون پایان نیمسال همان درس حاضر نشود، نمره آن درس صفر خواهد شد. چنانچه به تشخیص کمیسیون موارد خاص دانشگاه، غیبت دانشجو موجه باشد، نمره صفر از مجموع درس‌های آن نیمسال حذف مجاز خواهد شد.

۲۰ □ آیین‌نامه‌ها و شیوه‌نامه‌های جامع آموزشی دوره‌های تحصیلی دانشگاه تهران

تبصره ۲: چگونگی حضور دانشجو در جلسات کلاس درس، در دوره‌های الکترونیکی را «آیین‌نامه مصوب دانشگاه» مشخص می‌کند.

ماده ۱۵) اگر میانگین نمرات دانشجو در هر نیمسال تحصیلی کمتر از ۱۴ باشد، دانشجو در آن نیمسال مشروط است. چنانچه دانشجویی در طی دوره، دو نیمسال متوالی یا متناوب مشروط شود از تحصیل محروم خواهد شد.

ماده ۱۶) دانشجو می‌تواند در دوره تحصیل با رعایت سقف سنوات مجاز، از یک نیمسال مرخصی تحصیلی با احتساب در سنوات استفاده کند.

تبصره: استفاده از مرخصی تحصیلی بدون احتساب در سنوات، در مواردی چون بارداری و زایمان، بیماری، مأموریت همسر یا والدین و...، منوط به تأیید مراجع ذیربط و بر اساس «شیوه‌نامه مصوب دانشگاه» امکان‌پذیر است.

ماده ۱۷) ثبت‌نام نکردن دانشجو در هر نیمسال تحصیلی، انصراف از تحصیل محسوب می‌شود.

ماده ۱۸) دانشجوی متقاضی انصراف از تحصیل، باید درخواست خود را به معاونت آموزشی دانشکده/پردیس ارائه دهد. دانشجو می‌تواند تنها یک بار و حداکثر تا دو ماه از تاریخ ارائه درخواست، تقاضای خود را پس بگیرد. پس از انقضای این مهلت، حکم قطعی انصراف از تحصیل وی صادر می‌شود.

ماده ۱۹) تغییر رشته و انتقال در دوره کارشناسی ارشد ممنوع است.

ماده ۲۰) دانشجوی موظف است تا پایان نیمسال سوم تحصیلی، طرح پیشنهادی پایان‌نامه خود را به تصویب دانشکده/گروه آموزشی برساند. شرایط و نحوه انتخاب استاد راهنما و مشاور براساس «شیوه‌نامه مصوب» دانشگاه انجام می‌شود.

ماده ۲۱) دانشجوی پس از تدوین پایان‌نامه و تأیید استاد راهنما، موظف است با رعایت ضوابط و براساس «شیوه‌نامه مصوب دانشگاه»، از پایان‌نامه خود دفاع کند.

ماده ۲۲) ارزشیابی پایان‌نامه به صورت کیفی و به شرح زیر انجام می‌شود و نمره آن در میانگین کل دانشجوی محاسبه نمی‌شود.

• عالی (۲۰-۱۹)

• خیلی خوب (۱۸-۱۸/۹۹)

• خوب (۱۷-۱۷/۹۹)

• متوسط (۱۵-۱۵/۹۹)

• مردود (کمتر از ۱۴)

ماده ۲۳) ملاک دانش‌آموختگی، گذراندن کلیه واحدهای دوره، کسب میانگین کل حداقل ۱۴ و موفقیت در دفاع از پایان‌نامه است.

تبصره ۱: اگر میانگین کل نمرات دانشجو، پس از گذراندن تمام واحدهای درسی دوره کمتر از ۱۴ باشد، اجازه دفاع از پایان‌نامه را ندارد و تنها یک نیمسال با رعایت سقف مجاز سنوات تحصیلی مجاز به وی فرصت داده می‌شود تا با اخذ مجدد حداکثر ۸ واحد از درس‌هایی که با نمره کمتر از ۱۴ گذرانده و یا سایر دروس مصوب دوره، میانگین کل خود

۲۲ □ آیین‌نامه‌ها و شیوه‌نامه‌های جامع آموزشی دوره‌های تحصیلی دانشگاه تهران

را به حداقل ۱۴ برساند تا به وی اجازه دفاع از پایان‌نامه داده شود. در غیر این صورت از تحصیل محروم می‌شود. هزینه دروس انتخابی جهت جبران معدل، مطابق تعرفه مصوب در همان سال، بر عهده دانشجو است.

تبصره ۲: دانشجوی منصرف/محروم از تحصیل، برابر ضوابط، تنها گواهی گذراندن واحدهای درسی دریافت می‌کند.

ماده ۲۴) تاریخ دانش‌آموختگی دانشجو، در شیوه آموزشی و پژوهشی، روز دفاع و کسب درجه قبولی از پایان‌نامه و در شیوه آموزش الکترونیکی، تاریخ ثبت آخرین نمره درس است.

تبصره: اگر دفاع از پایان‌نامه با موفقیت صورت گیرد، دانش‌آموخته موظف است حداکثر ۳ ماه پس از برگزاری جلسه دفاع، اصلاحات اعلام‌شده از طرف هیأت داوران را اعمال و تحویل استاد راهنما دهد. استاد راهنما نیز حداکثر تا ۱۵ روز پس از دریافت اصلاحات، تأیید یا عدم تأیید آن را به گروه/دانشکده اعلام می‌کند. پس از مهلت مقرر، تأخیر در انجام فرایند دانش‌آموختگی مشمول پرداخت «جریمه مصوب» خواهد شد.

بخش سوم: ضوابط و مقررات نظارت بر اجرای آیین‌نامه

ماده ۲۵) اگر دانشجو در زمان تحصیل و انجام پژوهش و تدوین پایان‌نامه مرتکب تخلف علمی (سرفت علمی، جعل، تقلب، کپی‌برداری و مانند اینها) شود و مراجع ذیربط تخلف وی را تأیید کنند، از ادامه تحصیل محروم و اخراج می‌شود.

تبصره: احراز و اثبات تخلف علمی دانشجو پس از اتمام تحصیلات از سوی دانشگاه، موجب ابطال مدرک تحصیلی صادره خواهد شد.

ماده ۲۶) مسئولیت اجرای این آیین‌نامه بر عهده معاون آموزشی دانشکده/پردیس و نظارت بر حسن اجرا و تفسیر مفاد آن بر عهده معاون آموزشی دانشگاه است.

این آیین‌نامه با یک مقدمه، ۲۶ ماده و ۱۴ تبصره در جلسه مورخ ۱۳۹۸/۴/۱۱ شورای آموزشی دانشگاه به تصویب رسید و برای دانشجویان ورودی سال تحصیلی ۹۹-۱۳۹۸ و پس از آن لازم‌الاجرا است و تمام آیین‌نامه‌ها و بخش‌نامه‌های مغایر با آن لغو و بلااثر اعلام می‌شود.